

ključ k marsikateremu skrivnemu predelu noveje zgodovine. „Freisinnige Zeitung“ glasilo vse stranke, katere pristaš je bil pokojni cesar Friderik — pa imenuje brošuro „zabavljico“, katere pisatelja poznati bi bilo posebno zanimivo.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane — Fem. bar. Schönfeld je ogledaje brambovski polk, nad 100 častnikom neaktivnega stanja rekel: učite se slovensko, ker častnik mora znati občiti z vojaki.

— Častnik mora znati občevati z vojaki prostaki, katerim je vodnik. Nič bolj naravnega kot to, in vendar se kaže potreba ponavljati ta čisto naraven stavek.

Nemški centralisti zatekali so se izrekoma po razdvojenji države leta 1867. h klicu: „edinost vsaj pri vojni“, edinost v nemškem vojnem jeziku to se je klicalo, kar pač vsakdo lahko prijem z roko, edino v namen ponemčevanja drugih avstrijskih narodov. Skušnje zadnjih 20 let in več so prejasno pokazale, da sama nemščina nima čudovite moči v sebi, da bi delala dobre vojake, nasprotno pa se je pokazalo, da je pri vojni mešanih narodnost treba a) da se prostaki privadijo vsi umevati eno povelje, b) da pa nič manj ni treba, da vsak častnik poleg splošnega zapovedljivega jezika v vojni (pri nas naravno nemškega) tudi ume jezik ali jezike vojakov, katerim ima zapovedovati. V delegacijah je sicer znani koroški poslanec Dumreicher tudi trdeč, da se morata prost vojak in častnik razumeti, zahteval, da se morajo v ta namen nemščine učiti vsi tisočeri in tisočeri nenemški vojaki. Tudi v vojni nahajajajo se še celo veljavni členi, ki so pravcati nemški centralisti v duhu Dumreicherjevim, katere izrekoma mrzi vse, kar je slovanskega in katerim je vsak človek, ki dobro ali rad govori slovensko, hrvaško, češko ali poljsko, takoj že panslavist.

Dobro vemo, da tako mrženje večinoma izvira od tod, ker dotični gospodje ne umejo nobenega slovanskega jezika in se jim ne ljubi, priučiti si ga.

Toliko bolj nas veseli čuti, da poveljnik fem. baron Schönfeld ne spada v vrsto takih častnikov, temveč, da je po ogledovanji ljubljanskega brambovskega polka nad 100 častnikom, ki so ga spremljali pri odhodu priporočal: „pridno učiti se slovenščine, ker častnik mora znati občevati s svojimi vojaki“.

To so besede v soglasji z voljo cesarjevo v soglasji z našim najvišjem vojnim oblastvom in v soglasji z izjavami našega brambovskega ministra pri posvetovanji zadnjega sedaj veljavnega vojnega zakona.

— **Osuševanje ljubljanskega močvirja.** Deželni glavar sklical je za prihodnji ponedeljek dne 16. t. m. zastopnike vsih prizadetih krogov v razgovor, kako naj bi se razdelili stroški osuševanja, kateri kakor znano,

znašajo okroglo 1,400.000 gld. V ta namen, da se potem omogočijo daljni, sila nujni koraki za dejansko osuševanje, ki postaja toliko nujnejše, kolikor večje so leto za letom nastajajoče škode vsled povodenj na močvirji.

— **Novoimenovano predsedništvo za deželni odbor in deželni zbor kranjski.** Včerašnja uradna „Wiener Zeitung“ razglasa, da je Njegovo c. kr. Veličanstvo z najvišjem sklepom z dne 2. septembra t. l. deželnega poslanca gosp. dr. Jožefa Poklukarja najmilostiveje imenovati blagovolilo za deželnega glavarja vojvodine Kranjske in deželnega poslanca gosp. Otona barona Apfaltrerna za njegovega namestnika pri vodstvu deželnega zbora.

— **Gozdna in kmetijska razstava na Dunaji** ki bode prihodnje leto, obeta biti enako velika kakor zanimiva. Predmeti razstave, ki so trpežni n. pr. stroji, orodje, modeli, posode za spravljanje ali pošiljanje sadja, posušeno ali v sladkorji spravljeno sadje, bode razstavljeno v stalni razstavi; poleg te pa bodo začasne razstave sadja vsake vrste, za kar bodo prostori brezplačno na razpolaganje. Opat Karl v Melku, vladni svetovalec Ferdinand Schön in računski svetovalec Jožef Trilety, oba na Dunaji, dajejo v tej zadevi na drobna pojasnila, kakor tudi c. kr. kmetijska družba na Dunaji.

— **Velezaslužen mornarski vojak,** podadmiral baron Manfroni, odlikovan z redom Marije Terezije, umrl je te dni še le 57 let star, ter bil slovesno pokopan v Trstu.

— **Razglas.** C. kr. okr. glavarstvo v Kamniku nannanja, da leže načrti za odkup zemljišč za projektirano lokalno železnico Ljubljana-Kamnik, dotični imeniki nepremakljivih posestev in kozolcev z izkazom potov in vodotokov in imeniki razlaščencev pri županstvih v Trzinu, Depalji vasi, Domžalah, Jaršah, Homci, Mengši, Šmarci, Podgorji in Kamniku za vsako teh občin, skupni podrobni načrt pa pri tukajšnjem uradu med uradnimi urami od 9. do 23. septembra 1889. l., da jih more vsakdo pregledati. V tej dobi sme vsaki vdeleženec pri tukajšnjem uradu ustno ali pismeno ugovarjati proti zahtevani razlastitvi ali opominjati, da bi se železnica preložila ali se drugod napravile postaje in dovozne ceste. Omenja se, da smejo vsled § 18 postave o razlastitvi z dne 18. f. br. varija 1878, št. 30. drž. zak. razlastitveno razsodbo pobijati samo tisti razlaščenci ali njihovi pravi nasledniki, ki so o pravem času podali ugovore proti razlastitvi.

— **Glasbena Matica.** Oni učenci, ki želé vstopiti v šolo „Glasbene Matice“, zglase naj se dne 16. in 17. septembra t. l. od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne v šolskih prostorih (Virantova hiša II. nadstropje), kjer se bode vršilo vpisovanje. Poučevalo se bode v igri na klavirji, na goslih in na raznih družih inštrumentih, v petji, teoriji in harmoniji. V glasbeno šolo vsprejmo se samo otroci udov „Glasbene Matice“. Učnina za enega učenca znaša 1 gld. na mesec, udnina za rodbino 2. gld. za celo leto in vpisnina 1 gld., ka-

tere zneske vplačati je takoj pri vsprejemu. Učenci, ki se bodo pozneje oglasili, se ne bodo mogli vzprejeti.

O d b o r.

Odlikovanje. Presvetli cesar je v priznanje zaslug za napravo zemljiških knjig podelil podpredsedniku pri graškem deželnem nadsodišču, gosp. Hermanu Schmeidel-u, viteštvo, dež. nadsodišča svetovalcu v Gradci, g. K. Klimbacherju, red železne krone tretje vrste ter izrekel Najvišje priznanje gg. predsednikoma deželnih sodišč Fr. Kočevanju v Ljubljani in dr. Fr. baronu Myliusu v Celovcu.

— C. kr. obrtni strokovni šoli. V Ljubljani, Virantova hiša, I. nadstropje. — A. Strokovna šola za lesno industrijo ima namen, učiti na podlagi primernege teoretičnega in praktičnega poduka najvažnejše stroke lesnega obrta in ima naslednje tri oddelke: a) za stavbeno in pobišno mizarstvo, b) za rezbarstvo (podo-barstvo), c) za strugarstvo. — Pouk traja štiri leta in obsega te-le predmete: 1. krščanski nauk, 2. nemški jezik, 3. slovenski jezik, 4. aritmetiko in računsko geometrijo, 5. mehaniko in prvotni pouk o strojih, 6. tehnologijo lesa, 7. obrtno knjigovodstvo, 8. poslovne sestavke, 9. arhitektonsko oblikoslovje, 10. začetno prosto risanje, 11. geometrijsko risanje, 12. projekcijsko risanje in nauk o sencah, 13. prosto risanje po modelih, 14. strokovno risanje, 15. modelovanje, 16. tehniška izvrševalna dela, 17. lepopisje. 18. praktični pouk. Učenci so redni ali pa izvanredni; prvi obiskujejo šolo v vseh predmetih, drugi pa so vpisani le v nekaterih strokah. Pouk je brezplačen. Spričevalo o dovršeni šoli daje pravico do samostojnega izvrševanja dotičnega obrta. — B. Strokovna šola za umetno vezenje in šivanje čipek. Pouk traja dve leti ter obsega naslednje predmete: 1. krščanski nauk, 2. nemški jezik, 3. slovenski jezik, 4. računstvo, 5. delavsko knjigovodstvo, 6. tehnologija vezenja, 7. oblikoslovje umetnega vezenja, 8. začetno risanje, 9. krojno risanje, 10. strokovno risanje, 11. praktični pouk v belem in pisanem vezenji ter šivanji čipek. Učenke so redne in izvanredne slušateljice; poslednje obiskujejo le nekatere prostovoljno izvoljene predmete. Pouk je brezplačen. — Vpisovanje (za oba zavoda) se vrši dne 14. septembra zjutraj in popoldne. Učenci (učenke), ki mislijo na novo vstopiti, zglase naj se s svojimi stariši ali pa z njihovimi namestniki v pisarni vodstva strokovnih šol (v Virantovi hiši, vhod v Zvezdarskih ulicah), ter naj prineso seboj spričevalo ljudske šole in dokaz, da so dovršili štirinajsto leto; bivši učenci (učenke) naj se prijavijo 14. septembra s spričevalom o prvem šolskem letu. — Na obeh šolah se prične šolsko leto zdnem 16. septembra 1889.

C. kr. vodstvo strokovnih šol.

— Škoda vsled povodnji Blatna Brezovica na ljubljanskem močvirju. Povodenj, katera je zadnje dni meseca julija tega leta preplavila večji del ljubljanskega močvirja, prizadela je po nadrobem izkazu županstva Vrhniskega v davkovski občini Blatna Brezovica škode

za 30.225 gld. 50 kr. ter se razdeli ta škoda na sledeče uničene poljske pridelke: krompirja 5.566 stotov, fižola 1.464 mernikov, zelja 704 stote, korenja 795 stotov, buč 454 stotov, ajde 7.011 mernikov, rži 28 mernikov, turšice 161 mernikov, ovsa 1.606 mernikov in sena 6.000 stotov.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Cesarjevo potovanje po Galiciji, z glavnim stanom v Krakovjec-u končalo se je v ponedeljek, cesar sprejet je bil povsod z presrčnim navdušenjem in gotovo je, da mu je tako sijajen sprejem zelo olajšal trpljenje spremljanja težavnih in nepretrganih vojnih vaj. Cesarja spremljali so gališki cesarski namestnik in pa deželni maršal, k cesarjevemu obedu vabljen je bil enkrat tudi predsednik državnega zbora dr. Smolka.

Včeraj zjutraj došel je cesar nazaj na češko zemljo v Litomišlje, kjer ga je slovesno sprejel sedaj že vpokojen deželni c. kr. namestnik baron Kraus in pa deželni maršal knez Jurij Lobkovic, zastopniki mesta in pa deputacije, ki so se postavile pri vhodu s kolodvora poldrugi kilometer na dolgo. Z Dunaja pripeljali so se v Litomišlje k vojaškim vajam nadvojvoda Franc Salvator, minister grof Kalnoky in poveljnik baron König.

Na večer sinoči bilo je mesto sijajno razsvitljeno, društva zbrala so se z baklado pod stanam cesarjevem in ko se je cesar prikazal na oknu ni bilo konca in kraja živahnemu slavakljanju.

Kraji v katerih cesar biva nekoliko dni, kažejo mešano, češko in nemško prebivalstvo in morebiti, da vendar ne ostane brez vtisa navzočnost cesarjeva na češki zemlji za konečno spravo med narodnostima te lepe in bogate dežele.

Cesar sam dal je te dni sijajen dokaz naklonjenosti svoje za češko deželo z imenovanjem grofa Franc Thun-a za cesarskega namestnika v tej zemlji, na mesto sedaj vpokojenega barona Kraus-a.

Nov namestnik Češke je že sam na sebi lep kos programa. Malo nad 40 let star bogat češki veleposestnik, zet kneza Karola Schwarzenberg-a, soroden najodličnejšim plemenitašem češkega kraljestva, izobražen enako po svojih studijah, kakor bogatih skušnjah, nastopi takoj prvim korakom na čelo politične uprave češkega kraljestva, pokazal se je vedno zvestega prijatelja češkega naroda, pravičen prav tako nemškemu narodu, zanesljivega domoljuba avstrijskega, pa odločen nasprotnik pretirancev v češkem kakor v nemškem taboru, izrekel je pred malo časom gorko željo, da naj bi cesar kinčal 40letnico svojega vladanja s tem, da si da na glavo položiti krono češkega kraljestva.

Da je to sila pomenljiv korak Taaffejeve politike, to nam najbolj kaže obupljivo tarnanje levičarskih li-